

fiskevattenägarna

demonstration av sportfiske efter lax, elfiskedemonstration och laxföreläsning på Vallarnas Friluftsteater av Erik Degerman.

I Ljungans program ingick bland annat visning av Viforsens avelsfiske, information om restaureringsarbetet i älven, elfiskedemonstration, demonstration av sportfiskemetoder och dessutom belystes sjukdomssituationen och beståndsutveckling hos Ljunganlaxen.

Båda arrangemangen var mycket uppskattade även om uppslutningen från allmänheten gärna kunde ha varit större. I Åtran hade glädjande nog flera "mellanstadieskolor" hörsammat inbjudan och drygt 120 vetgiriga skolbarn fick lära sig allt om laxens liv och leverne.

Erik Degerman föreläser om atlantlaxen på Vallarnas friluftsscena

Remiss nya föreskrifter signalkräfta

Havs- och vattenmyndigheten remitterade i mitten av augusti sitt förslag till nya föreskrifter om hantering av signalkräfta. Förbundet har i dagarna lämnat in ett omfattande svar. Här följer en sammanfattning av vårt yttrande:

Vår utgångspunkt är att föreskrifterna och hanteringsprogrammet ska leva upp till regeringens och myndigheternas utfästelser om att signalkräftan får ett fullgott undantag från unionslistningen. Det innebär att signalkräftan även fortsättningsvis ska kunna nyttjas och utvecklas som den synnerligen betydelsefulla kommersiella och kulturella resurs den är för landsbygdens enskilda fiskerättsägare och företagare. Vår grundsyn är att nuvarande svenska bestämmelser (hanteringsåtgärder) är fullt tillräckliga. Vi anser att kraftsamlingen för att skydda flodkräftan i huvudsak måste inriktas på information och efterlevnad av befintliga regler, samt begränsningar eller stopp för allmänhetens fria kräftfiske i Vättern.

Med detta sagt konstaterar vi att det remitterade förslaget till föreskrifter på flera områden har en god balans mellan fortsatt nyttjande av landsbygdsresursen signalkräfta och arbetet att skydda och värna flodkräftan. Men inte tillräckligt för att leva upp till utfästelserna om ett fullgott undantag som garanterar ett fortsatt verklighetsförankrat nyttjande av signalkräftan. Förslaget innehåller flera onödiga och begränsande regler som saknar relevans för skyddet av flodkräfta.

fiskevattenägarna

Mot denna bakgrund har Sveriges Fiskevattenägareförbund starka invändningar mot och avstyrker följande förslag i föreskrifterna:

Vi avstyrker, mot bakgrund av den föreslagna utformningen av undantagsföreskriften i 16 §, att Värmland, Dalsland och norra Bohuslän exkluderas från det föreslagna hanteringsområdet. Föreskriftens lydelse i sin nuvarande form om möjligheten till generella undantag öppnar upp för godtyckliga beslut från länsstyrelsen och det framgår inte heller hur dessa "undantag" ska handläggas och hur besluten kan överklagas. Detta är mycket rättsosäkert och otillfredsställande.

Vi avstyrker alltså den föreslagna utformningen av undantagsbestämmelserna i 16 § och anser att föreskrifterna måste ge garantier för att fiske och transporter av signalkräfta i vatten där tillstånd tidigare har givits till utsättning och det finns ett fiskbart bestånd av signalkräfta även fortsättningsvis ska vara tillåtet. Vi föreslår därför att berörd lydelse i 16 § ändras till följande: *Länsstyrelsen ska meddela generella undantag från förbudet i första stycket för fiske och transport av signalkräfta då fiske sker i vatten där tillstånd tidigare har givits till utsättning och det finns ett fiskbart bestånd av signalkräfta. (Eventuellt med hänvisning till bilaga där dessa vatten framgår). Dessutom får länsstyrelsen meddela undantag i följande situationer: 1. Det finns vetenskapligt skäl att tillåta fiske. 2. Det finns andra starkt vägande skäl för att tillåta fiske. Vi förutsätter att ett "annat mycket starkt vägande skäl" för att tillåta fortsatt fiske och transport av signalkräfta inbegriper de ej tillståndsgivna vatten i vilka det sedan lång tid tillbaka finns ett etablerat signalkräftabestånd.*

Vi avstyrker förslaget i nuvarande form om ett obligatoriskt men ospecificerat uppdrag till länsstyrelsen att vidta övriga lämpliga åtgärder för att minska risken för spridning av signalkräfta och förhindra artens negativa påverkan på biologisk mångfald eller relaterade ekosystemtjänster. En sådan skrivning öppnar upp för mycket godtycklig hantering, risker för stora rådhetsinskränkningar och skapar stor rättsosäkerhet. Vi föreslår därför att berörd lydelse i 19 § ändras till följande: *Länsstyrelsen får vidta övriga lämpliga åtgärder, såsom att besluta om att ett visst område ska förklaras som kräftpestsmittat eller vara ett skyddsområde för flodkräfta, för att minska risken för spridning av signalkräfta och förhindra artens negativa påverkan på biologisk mångfald eller relaterade ekosystemtjänster.*

Vi avstyrker bestämt att förstärkningsutsättningar inkluderas i totalstoppet enligt föreskriftens § 5. Att förbjuda förstärkningsutsättningar i vatten med legala bestånd av signalkräfta leder enbart till att en värdefull landsbygdsresurs läggs i träda. Det leder heller inte till någon som helst nytta i ansträngningarna att skydda och bevara flodkräftavatten. Förstärkningsutsättningar måste vara möjliga i legalt etablerade signalkräftavatten inom ramen för hanteringsprogrammet och i denna föreskrift. Vi yrkar därför att § 5 kompletteras med en möjlighet för länsstyrelsen att bevilja dispens för förstärkningsutsättningar i lokaler med tillståndsgivna signalkräftabestånd. Parallellt måste det öppnas upp för transporter i sådana dispenssammanhang i föreskriftens § 14.

Vi avstyrker förslaget om att införa ett generellt minimimått på 10 cm för fångst av signalkräftor. Ett sådant minimimått skulle starkt begränsa möjligheterna att vårda och förvalta befintliga signalkräftabestånd och utan att generera någon nytta i ansträngningarna att skydda och bevara flodkräftavatten. Ett generellt minimimått saknar relevans och ställer bara till oreda och bakbinder

fiskevattenägarna

förvaltningen av resursen. Ett lagstadgat minimimått är enbart relevant vid försäljning av okokta signalkräfter, vid fritidsfiskeupplåtelser samt för allmänhetens fiske i Vättern. Ett sådant specialdestinerat minimimått ställer vi oss bakom.

Vi anser att föreskriften måste kompletteras med en paragraf om hur man överklagar länsstyrelsens beslut enligt §§ 16, 17 och 19.

Slutligen tillstyrker vi begränsningen av allmänhetens fria kräftfiske på allmänt vatten i Vättern från fem till två helger. Vi ser emellertid helst att allmänhetens fria kräftfiske i Vättern avvecklas helt. En sådan avveckling är den i särklass mest relevanta åtgärden för att hindra spridning av kräftpest och leva upp till EU-förordningen.

Hela förbundets yttrande över HaVs förslag hittar ni på vår hemsida.

Strandskyddsutredningen

Regeringen har nu tillsatt den strandskyddsutredning som är en del av januariöverenskommelsen med Centerpartiet och Liberalerna. Catharina Håkansson Boman hade utsetts till att leda strandskyddsutredningen. Av utredningsdirektiven framgår att strandskyddet ska ses över i grunden och att slutbetänkandet ska lämnas till Miljödepartementet senast den 30/11 2020.

Sveriges Fiskevattenägareförbund kommer att följa utredningens arbete genom inspel och uppvaktningar. Vi kommer även att sträva efter ett fortsatt gemensamt agerande tillsammans med LRF, Sveriges Jordägareförbund med flera landsbygdsaktörer utifrån vår tidigare skrivelse till regeringen om konsekvenserna av nuvarande tillämpning av strandskyddet.

Möte på finansdepartementet om Lantmäteriet

Lantmäteriet sorterar under Finansdepartementet och ligger i finansmarknads- och bostadsminister Per Bolunds portfölj. Förbundet har tillskrivit ministern och beskrivit det mycket allvarliga samhällsproblem som uppstått till följd av Lantmäteriets neddragning av uppdragsverksamheten mot bland annat fiskevårdsområdesföreningar. Skrivelsen resulterade i ett möte med departementets enhet för samhällsplanering då ministern själv hade fulltecknad almanacka.

I slutet av september träffade vi då Anders Lönnberg som är chef för departementets enhet för Samhällsplanering och huvudman för Lantmäteriet. Bisittare var departementssekreteraren Johan Modig, lantmätare till professionen. Vi framförde i mycket tydliga ordalag de accelererande konsekvenser som Lantmäteriets uppdragsnedskärning nu får för landsbygdens fiskerättsägare och dess förutsättningar att förvalta och utveckla resursen fiskevatten. Scenariot på sikt är bland annat dysfunktionella fiskevårdsområdesföreningar där fiskevården inte kan bedrivas samordnat, minskade upplåtelser till allmänheten och att fisketurismen och övrig fiskerinäring på landsbygden hämmas. Vi betonade att staten som initierat fiskevårdsområden som förvaltningsform har ett ansvar för att våra fiskevårdsområdesföreningar kan fungera och vara rättssäkra i enlighet med gällande lagstiftning (LOFO 1981:533). Vi informerade dessutom om den omfattande kritik som finns runt om i landet rörande Lantmäteriets hantering av förrättningar kring delning av samfällda fisken och där det brister i tillämpningen av fastighetsbildningslagens bestämmelser om förbud mot skadlig delning av fiske.

fiskevattenägarna

Vi framförde vårt förslag till lösning av situationen som i första hand är att Lantmäteriet, och till skäligen kostnad, återupptar sin uppdragsverksamhet kring fiskerättsliga utredningar och uppdatering av fiskerättsförteckningar. I andra hand att Lantmäteriet öppnar upp tillgången till fastighetsregistret och underlättar för "andra aktörer" att verkställa uppdragen. Vi nämnde i sammanhanget vår egen tanke om att utveckla en digital lösning vilken för att vara möjlig förutsätter fri åtkomst eller starkt subventionerad tillgång till fastighetsregistret.

Det var uppenbart att departementet inte hade en aning om den problematik som vi redovisade. Enhetschef Anders Lönnberg sammanfattade vår uppvaktning som mycket värdefull och att vi nu uppmärksammat departementet på "ett nytt problem som definitivt inte är en liten fråga". Han skulle nu informera den politiska ledningen, alltså minister Per Bolund, och återkoppla till oss framöver.

Invigning av kräftmuseum

Sverige har nu ett kräftmuseum. Prick klockan 17.00 onsdagen den 7 augusti invigdes kräftmuseet på Sikanäs Gård utanför Sävsjö. Det rör sig fyndigt nog alltså om det gamla premiärdatum som gällde då kräftfiskeperioden var reglerad i lagstiftningen. Och visst bjöds det på mycket nostalgi då portarna slogs upp och premiärgästerna strömmade in i gårdens museum.

Ägarna, Bengt-Elis & Anki Pettersson, bedriver sedan flera år landsbygdsturism på gården där upplevelsearrangemang kring kräftfiske i intilliggande Vallsjön med tillhörande kräftska är en bärande del. Parallellt har Bengt-Elis under åren och med stor frenesi samlat på sig tusentals föremål med koppling till kräftfiske och kräftska. På ett mycket pedagogiskt upplagt museum delgav han gästerna med inlevelse både nationell och lokal kräftehistoria och skådebröd i form av allt från kräftburar till kräftlyktor, kräftporlin, kräftdukar, kräftplanscher och alla upptänkliga kräftföremål.

Kräftmuseet på Sikanäs Gård kommer enbart att öppnas upp för bokade sällskap. Det är bara att gratulera Bengt-Elis & Anki till ett väldigt gediget museum och fiskevårdsområdesföreningar i regionen som nu har fått ett givet besöksmål för föreningsresan.

Bengt-Elis berättar entusiastiskt om museets kräftservis från Rörstrand

EU-sakråd på Näringsdepartementet

I slutet av september bjöd Näringsdepartementet in till ett större sakråd inför den kommande programperioden för EU-stöden 2021 - 2027.

Synergier och samverkan mellan de olika EU-fonderna är en viktig aspekt i regeringens strategiska ställningstaganden inför denna nya programperiod. Genom sakrådet ville regeringen få in erfarenheter från berörda aktörer på olika nivåer om hur man genom fondsamverkan kan uppnå större mervärden av fonderna i Sverige och samtidigt identifiera vika hinder som finns för att nå därhän.

Uppföljning av fiskekortpriser

Förbundets riktpislista för fiskekort publicerades i januari 2017. Året innan gjordes en inventering av fiskekortpriserna hos en referensgrupp bestående av 252 stycken av våra medlemsföreningar. Samtliga fiskekortspriser hos referensgruppen avser enbart upplåtelse av handredskapsfiske och personliga fiskekort i så kallade naturvatten (lax- och havsöringsvatten och Put and Take vatten ingår inte).

Under sensommaren har vi gjort en uppföljning av fiskekortsprisernas utveckling i referensgruppen. Uppföljningen visar följande förändringar i medelpriset för hela referensgruppen: Dag/dygnskort **64 kr** (57 kr 2016), Veckokort **191 kr** (162 kr 2016) och årskort **377 kr** (324 kr 2016). Medelpriset har alltså ökat med 12 % för dagkorten, 18 % för veckokorten och 16 % för årskorten.

Totalt har 46 % av föreningarna (117 stycken) höjt något eller flera av sina fiskekortspriser. Fördelat på kategori hade 33 % höjt dagkortspriset, 36 % veckokortspriset och 43 % av föreningarna årskortspriset. Högstapriset för årskortet har höjts från 700 kr till 1000 kr och lägstapriset för veckokort har ökat från 25 kr till 50 kr. Övriga min/maxpriser var oförändrade.

Fördelat på län/regioner visar uppföljningen att fiskekortspriserna fortsatt är lägst i Västernorrland, Värmland och Västra Sverige. Andelen referensföreningar som har höjt sina fiskekortspriser är också lägst i Västernorrland och Värmland. De högsta priserna återfinns i Jämtland och Smålandsregionen. Dalarna, Kalmar och Jönköping tillhör de län där högst andel referensföreningar har höjt sina fiskekortspriser.

Sammanfattningsvis rör sig fiskekortspriserna så sakteliga uppåt och många föreningar har glädjande nog också gjort rejäla prishöjningar. Allt för många föreningar har emellertid fastnat i "lågpristräsket" och överhuvudtaget inte justerat sina fiskekortspriser alls sedan 2016. För dessa föreningar rekommenderas förbundets "riktpislista" som lektyr på nattduksbordet. Riktpislistan kan laddas ned från vår hemsida och vi får hoppas att denna rekommendation leder till ett sunt uppvaknande.

fiskevattenägarna

Rådgivning för företagare inom besöksnäringen

Hushållningssällskapen driver ett rikstäckande projekt riktat mot företag inom besöksnäringen med någon form av mathantering och som har sin verksamhet förlagd på landsbygden. Inom ramen för projektet erbjuds subventionerad individuell rådgivning för att stärka besöksanläggningen. Rådgivningstjänsterna omfattar olika temaområden, från affärs- och konceptutveckling, anläggningsutveckling och marknadsföring, utveckling av serveringsutrymmen, hållbarhet och generationsskiften till utveckling av det regionala utbudet av mat och dryck. Mer information om projektet och hur man kan ta del av rådgivningstjänsterna hittar ni via följande länk : <https://hushallningssallskapet.se/forskning-utveckling/besoksnaring-mat-sant/>

Dessutom har man ett annat projekt, "kortare livsmedelskedjor, vilket vänder sig till livsmedelsproducenter/förädlare som vill sälja sina produkter mer lokalt, både privat men även inom den offentliga sektorn och/eller till restauranger:

<https://hushallningssallskapet.se/forskning-utveckling/stark-din-regionala-marknad-vinn-kunder-i-din-narhet/>

Båda rådgivningsprojekten är en del i landsbygdsprogrammet och genomförandet av den svenska livsmedelsstrategin.

Anmäl dig till fiskevattenägarekonferensen

Det börjar nu bli hög tid att anmäla sig till Sveriges Fiskevattenägareförbunds nationella fiskevattenägarekonferens vilken går av stapel den **20 - 21 november på Arbetets Museum i Norrköping**. I samband med konferensen kommer också förbundets utmärkelse *Årets Fvof* att delas ut till ett nominerat och välförtjänt fiskevårdsområde.

Anmälan görs via Sveriges Fiskevattenägareförbunds hemsida www.vattenagarna.se där programmet kan laddas ned och där det finns en länk till ett anmälningsskema.

Glöm inte bort att iFiske dessutom håller en fristående avgiftsfri föreläsning om modern förvaltning av fvof med digital teknik på Arbetets Museum den 20/11 kl. 09.00-11.00. Vill ni även delta på denna föreläsning, som alltså hålls strax innan fiskevattenägarekonferensen, så hittar ni program med föransmälning på <https://www.ifiske.se/index.php/om-oss/nyhetsbrev/354-forelasning-11-2019>

fiskevattenägarna

Till sist

Även om våra älskade kräftor har varit på den byråkratiska dagordningen året runt de senaste åren kan vi nu konstatera att den verkliga kräftsäsongen har lidit mot sitt slut. Kokta kräftor naturell med dill i all ära men visst är det trevligt med lite variation inte minst om man har gott om den smakfulla råvaran i sin frysbox. Utan att framhäva mig som storfiskare i sammanhanget har jag fastnat för denna enkla men goda kräftsallad vilken förgyller tillvaron i stugvärmerna då höststormarna viner runt knutarna.

Kräftsallad

Ingredienser (4-6 portioner)

1 kg kokta kräftor
1 litet grönsalladshuvud
1 burk (200 g) små örter
1 msk vinäger

3 msk olivolja
Salt
Peppar
Dill

Gör så här :

Skala kräftorna och dela stjärtar och klor i mindre bitar. Skölj och strimla salladen. Häll av spadet av burkärterna. Blanda alla ingredienserna. Blanda vinäger, olivolja, salt och peppar till en salladssås. Häll salladssåsen över salladen och blanda om. Garnera med hackad dill.

Hösthälsningar !

Thomas Lennartsson

Förbundsdirektör
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid 146, 305 96 Eldsberga
Tel. 0702-708324

Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se

Hemsida. www.vattenagarna.se